

N:o 429.

Sisäasiainministeriön päätös

uudisrakennusten yhteydessä rakennettavista talon ja työpaikan väestönsuojista.

Annettu Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 1954.

Sisäasiainministeriö on 5 päivänä syyskuuta 1940 vahvistetun väestönsuojelun yleissuunnitelman (481/40) 15 ja 50 §:n nojalla antanut uudisrakennusten yhteydessä rakennettavista talon ja työpaikan väestönsuojista seuraavat tarkemmat määräykset ja ohjeet:

1 luku.

Yleisiä määräyksiä.

1 §.

Väestönsuojelun yleissuunnitelman muuttamisesta 26 päivänä elokuuta 1954 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (342/54) määrättyä väestönsuojien rakentamisvelvollisuutta on noudatettava kaupungeissa ja kauppaloissa sekä niillä maaseudulla sijaitsevilla paikkakunnilla, jotka valtioneuvosto on määrännyt suojelukohteiksi. Lisäksi on väestönsuojien rakentamisvelvollisuutta noudatettava niissä suojelukohteiden ulkopuolella olevissa laitoksissa, joista sisäasiainministeriö niin määrää.

2 §.

Yksityisten suoritettavista väestönsuojelutoimenpiteistä ja niiden kustannuksista annetun lain (375/39) mukaan talon väestönsuoja on tehtävä suojelukohteissa jokaiseen vähintään kaksikerroksiseen kivitaloon, jossa on ainakin kaksikymmentä asuin- tai liikehuonetta ja jonka tilavuus on vähintään 2 500 m³, ja saadaan se sijoittaa joko itse rakennukseen tai sen läheisyyteen, sekä väestönsuojelun yleissuunnitelman 20 §:n mukaan vastaavanlaisiin valtion ja kuntien toimesta rakennettaviin taloihin, virastoihin ja liikelaitoksiin.

3 §.

Asuintalossa tulee talon väestönsuojan ympärysseiniä sisäpuolella olevan pinta-alan olla vähintään 2 prosenttia kaikkien talon huoneistojen yhteenlasketusta pinta-alasta, jolloin väestönsuojan katsotaan riittävän 60 prosentille talon rauhanaikaisesta keskimääräisestä asukasluvusta.

Kuitenkin saadaan sellaisen asuintalon väestönsuojan kokoa, jossa on teatteri-, kokous- tai huvihuoneisto, majoitus- tai ravitsemisliike tai muu näihin verrattava huoneisto, tällaisten huoneistojen osalta kunnan väestönsuojelulautakunnan lausunnon mukaisesti pienentää.

Väestönsuojan suuruus sellaisessa talossa, joka yksinomaan tai pääasiallisesti on tarkoitettu liike- tai virastotaloksi, määrätään kussakin tapauksessa erikseen huoneistojen pinta-alan sekä niissä työskentelevien henkilöiden lukumäärän perusteella. Tällaisten talojen rakennuslupahakemukseen on liitettävä väestönsuojaa koskeva kunnan väestönsuojelulautakunnan lausunto.

4 §.

Yksityisten suoritettavista väestönsuojelutoimenpiteistä ja niiden kustannuksista annetun lain mukaan, ottaen huomioon väestönsuojelun yleissuunnitelman 11 §, työpaikan väestönsuoja on tehtävä sellaiseen teollisuus-

ym. laitokseen, jossa sodanaikainen henkilömäärä on vähintään 30 tai jonka laatu ja tärkeys sitä edellyttää, vaikka henkilöluku ei nousisikaan sanottuun määrään. Samoin on työpaikan väestönsuoja väestönsuojelun yleissuunnitelman 23 §:n mukaan tehtävä vastaaviin valtion ja kuntien toimesta rakennettaviin tehtaisiin, varastoihin, teknillisiin laitoksiin, satamiin, rautatieasemille ja lentosatamiin, niissä työskentelevien suojaamiseksi.

Määräykset väestönsuojelun yleissuunnitelman 26 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettujen työpaikan väestönsuojien rakenteista annetaan kussakin tapauksessa erikseen.

5 §.

Työpaikan väestönsuojaa koskevasta rakennussuunnitelmasta on rakennuslupahakemukseen liitettävä kunnan väestönsuojelulautakunnan lausunto.

Jos kysymyksessä on väestönsuojelun yleissuunnitelman 26 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitettu laitos tai työpaikka, on sen väestönsuojan rakennussuunnitelmasta hankittava sisäasiainministeriön väestönsuojeluasainosaston lausunto.

6 §.

Väestönsuoja on tehtävä rakennustyön yhteydessä ja katsotaan 1 §:ssä mainitun valtioneuvoston päätöksen tarkoittamaksi rakennustyön aloittamiseksi se rakennustyön vaihe, jolloin perustuksen valamiseen ryhdytään.

7 §.

Väestönsuoja on rakennettava mikäli mahdollista rakennukseen, mutta voidaan se tehdä myös erillisenä.

Rakennuksessa väestönsuoja on pyrittävä sijoittamaan siten, että se on maanpinnan alapuolella ja että mahdollisimman pieni osa sen ympäryksestä on rakennuksen ulkoseinää. Väestönsuojan alla ei saa olla huoneiloja.

Erillisenä rakennettava väestönsuoja on pyrittävä sijoittamaan kokonaan maanpinnan alapuolelle.

Väestönsuojan lattia saa olla enintään 130 cm ylimmän pohjavesipinnan alapuolella.

Väestönsuoja saadaan tehdä kunnan väestönsuojelulautakunnan luvalla myös kahta tai useampaa taloa taikka työpaikkaa varten yhteiseksi. Väestönsuojaan kuljettava matka

ei tällöin kuitenkaan yleensä saa muodostua pitemmäksi kuin 100 metriä.

8 §.

Väestönsuojaa ei saa sijoittaa sellaisten tilojen välittömään läheisyyteen, joissa on höyrykattiloita, lämmityskattiloita tai muita paineen alaisia säiliöitä tai joissa on räjähtäviä, tulenarkoja tai myrkyllisiä aineita. Väestönsuojan pääsyteitä ei myöskään saa johtaa tällaisten tilojen kautta.

2 luku.

Väestönsuojan huonetilat.

9 §.

Väestönsuojaan kuuluu vähintään yksi sulkuhuone, suojahuone ja käymälä. Yli 225 henkilöä varten tarkoitettuun väestönsuojaan kuuluu lisäksi sulkuhuoneeseen liittyvä huoltohuone. Suuriin väestönsuoiin on mahdollisuuden mukaan järjestettävä lisäksi erillinen huone sairasosastoa varten.

Väestönsuojaa ei ilman pakottavaa syytä ole tehtävä matalammaksi kuin 220 cm, ellei väestönsuojan katto ole holvimainen, jolloin pienin pystyseinän korkeus saa olla 180 cm.

10 §.

Sulkuhuoneen pienin sallittu pinta-ala on 3,75 m², pienin pituus sisääntulosuunnassa 250 cm ja pienin leveys 150 cm. Jos sen kautta on tarkoitettu kulkevaksi enemmän kuin 75 henkilöä, on pinta-alaa lisättävä 1 m² kutakin seuraavaa täyttä 75 henkilön ryhmää kohti. Yhtä sulkuhuonetta alkoon tehtävä enempää kuin 300 henkilöä varten.

11 §.

Yli 225 henkilöä varten tarkoitettuun väestönsuojaan rakennettavan huoltohuoneen pienin sallittu pinta-ala on 4 m². Huone on sijoitettava siten, että siihen pääsee sekä sulku- että suojahuoneesta. Poikkeustapauksessa siihen voi olla pääsy vain sulkuhuoneesta.

12 §.

Suojahuoneella tarkoitetaan väestönsuojan varsinaisia oleskeluhuoneita. Suojahuoneeseen päästään sulkuhuoneesta, huoltohuoneesta tai toisen suojahuoneen kautta. Suojahuoneet on välivilla yhdistettävä niin, että niiden välillä voidaan liikkua kulkematta sulkuhuoneen kautta.

Yhtä suojahuonetta alkoon yleensä tehtävä enempää kuin 75 henkilöä varten.

Jokaisessa suojahuoneessa pitää olla varattuna vähintään 0.5 m^2 lattiapinta-alaa kutakin siihen sijoitettavaa henkilöä kohti. Väestönsuojassa, jossa ei ole erillistä sairastosastoa, on yhtä henkilöä varten lattiapinta-alaa varattava kuitenkin vähintään 0.57 m^2 , niin että noin 8 prosentille suojahuoneen henkilömäärästä tulee varatuksi makuutila.

Henkilömäärä, jolle väestönsuoja on tarkoitettu, määrätään jakamalla suojahuoneiden ja sairastosaston, jos sellainen on, yhteen laskettu pinta-ala luvulla 0.57.

13 §.

Sairastosasto, jota tarkoitetaan 9 §:n 1 momentissa, on sijoitettava siten, että siihen päästään suojahuoneesta ja, mikäli mahdollista, myös sulkutai huoltohuoneesta.

Sairastosastossa on lattiapinta-alaa varattava vähintään 1.5 m^2 henkilöä kohti, edellyttäen että vuoteet ovat kahdessa kerroksessa.

14 §.

Jollei käymälöitä tehdä väestönsuojan rakentamisen yhteydessä, tulee niiden paikka osoittaa piirustuksissa. Tällöin on otettava huomioon, että käymälöitä tulee väestönsuojassa olla vähintään yksi jokaista 75 henkilöä varten sekä että myös sairastosasto on varustettava käymälällä. Käymälän pienin koko on $70 \times 80 \text{ cm}$ ja ne on sijoitettava siten, että niihin päästään kulkematta sulkuhuoneen kautta. Käymälät saavat olla kuiva-käymälöitä, jolloin ne on varustettava eteisellä.

3 luku.

Väestönsuojan rakenteelliset määräykset.

15 §.

Ne rakenteet, joita vain väestönsuojan katto kuormittaa, on yleisten kuormitusmääräysten lisäksi mitoitettava myös rakennussortuman tai erillisessä väestönsuojassa lohkaraiden aiheuttamalle kuormalle.

Rakennuksissa, joissa kantavat seinät ovat muurattuja, on käytettävä seuraavia sortuman aiheuttamia kuormitusarvoja:

1500 kg/m^2 , jos väestönsuojan yläpuolella on täysiä kerroksia korkeintaan 2;

2000 kg/m^2 , jos väestönsuojan yläpuolella on täysiä kerroksia korkeintaan 3; sekä

2500 kg/m^2 , jos väestönsuojan yläpuolella on täysiä kerroksia enemmän kuin 3.

Edellä mainitut laskuperusteet koskevat rakennuksia, joiden välikattojen hyötykuormitus on korkeintaan 500 kg/m^2 . Jos välikattojen hyötykuormitus on suurempi, on sortumakuormitusta lisättävä sillä määrällä, minkä suurin hyötykuorma ylittää 500 kg/m^2 .

Runkorakenteisissa rakennuksissa voidaan edellä mainittuja sortumakuormituksia alen-taa 1500 kg/aan/m^2 kerroksien lukumäärästä riippumatta.

Jos väestönsuoja sijaitsee rakennuksen suojatuman alueen ulkopuolella, on väestönsuojan katon laskettava oman painon ja hyötykuorman lisäksi lohkarakuormitusta 1500 kg/m^2 .

16 §.

Väestönsuojan seinät ja katto on tehtävä voimassa olevien betoni- ja teräsbetonirakenteiden normaalimääräysten mukaisesti ainakin betonilaatua B- betoni K 200 käyttämällä.

17 §.

Ympärysseinät on tehtävä teräsbetonista ja on niiden paksuuden oltava vähintään 25 cm. Jos väestönsuojan katto on yli 100 cm maanpinnan yläpuolella, on paksuuden kuitenkin oltava vähintään 35 cm. Jos väestönsuojan ympärysseinä on vapaassa kellaritilassa, on tällaisen seinän paksuuden niin ikään oltava vähintään 35 cm.

Ympärysseinän on oltava molemmin puolin teräksin ristiin jäykistetty, jolloin ulkopuolisia teräksiä suojaavan betonikerroksen paksuuden on oltava ainakin 3 cm. Teräsjäykisteiden on oltava vähintään 10 mm betoniterästä ja verkonsilmän suuruuden enintään 30 cm.

Jos ympärysseinä tehdään vähintään 40 cm paksuiseksi, saadaan ulkopuolinen teräsjäykiste jättää pois.

18 §.

Suojahuoneita sulkuhuoneista ja toisistaan erottavat väliseinät on, jos ne tehdään rakennustyön yhteydessä, tehtävä teräsbetonista ja on niiden paksuuden oltava vähin-

- tään 15 cm. Väliseinien teräsjäykisteiksi riittää ristiin asetetut betoniteräket seinän keskellä. Teräsjäykisteiden on oltava vähintään 10 mm betoniterästä ja verkonsilmän suuruuden enintään 30 cm.

Toisarvoiset väliseinät, joita ovat käymälän, huoltohuonetta sulkuhuoneesta ja sairausosastoa suojahuoneesta erottavat seinät, saadaan tehdä kevyempiä rakennustapoja käyttäen.

19 §.

Niissä tapauksissa, joissa väestönsuojan rauhanaikainen käyttö edellyttää väliseinien poisjättämistä, saadaan ne tehdä myöhemmin tarvittaessa. Ensi sijassa voidaan jättää pois 18 §:n 2 momentissa mainittu toisarvoiset väliseinät ja vain, jollei tämä riitä, suojahuonetta väestönsuojan muusta osasta rajoittavat väliseinät voidaan jättää pois kuitenkin ainoastaan siinä tapauksessa, että sulkuhuoneeseen johtava väestönsuojan ulko-ovi on 26 §:n 2 momentin mukainen sirpaleenkestävä ovi.

Lupa väestönsuojien väliseinien poisjättämiseen on saatava rakennustarkastusviranomaisilta. Väliseinien paikka on joka tapauksessa merkittävä piirustuksiin.

Jos muut kuin 18 §:n 2 momentissa mainittu väliseinät tehdään myöhemmin, saadaan ne tehdä raskaista tiilistä sementtilaastilla muuraten, ja tulee niiden paksuuden tällöin olla vähintään 27 cm.

20 §.

Väestönsuojan katto on tehtävä kantavien seinien välisenä ristiinjäykistettyinä betonilaattoina. Laatan paksuuden tulee olla vähintään 25 cm, jos sen yläpuolella on ainakin yksi teräsbetonista rakennettu välipohja. Muussa tapauksessa tulee katon paksuuden olla 40 cm.

Kattolaatta on mitoitettava voimassa olevien betoni- ja teräsbetonirakenteiden normaalmääräysten mukaisesti ottaen huomioon sille tuleva omapaino- ja hyötykuorma sekä sortuma- tai lohkarekuorma 15 §:n mukaan laskettuna.

Laatan alareunassa olevien betoniteräksien teräsväli saa olla enintään 15 cm. Betoniteräksen halkaisijan on oltava vähintään 10 mm, enintään 16 mm ja mieluummin 10 tai 12 mm. Teräsjäykisteet on sellaisinaan

ulotettava laatan koko alueelle ja katto ankkuroitava huolellisesti ympärysseiniin.

Jos staattiset laskelmat edellä mainitun mukaisesti edellyttävät 25 cm paksuista laattaa käytettäessä suurempaa betoniterästä kuin 16 mm, on laatan paksuutta silloin lisättävä.

Vaatimukset ala- ja yläreunassa oleviin teräsjäykisteisiin nähden pätevät laatan molempiin suuntiin.

Laatan yläreunassa tukien kohdalla tulee teräsjäykisteitten olla vähintään 10 mm k/k 20 cm.

Kattolaatan alapinnassa on lisäksi käytettävä pieniruutuista pääraudoitukseen sidottua teräsverkkoa.

21 §.

Väestönsuojan lattia on tehtävä betonista. Sulkuhuoneiden ja huoltohuoneiden lattiat on kuitenkin tehtävä teräshierretystä betonista tai muusta tiiviistä sileäpintaisesta kiviaineesta.

4 luku.

Väestönsuojan sisään- ja ulospääsytiät.

22 §.

Väestönsuojaan tulee olla selvä ja helppo pääsy.

Sisäänkäytävän vapaan korkeuden tulee olla vähintään 200 cm ja vapaan leveyden ainakin 8 mm kutakin väestönsuojaan tarkoitettua henkilöä varten, ei kuitenkaan alle 100 cm.

Suurin väestönsuojaan johtava sisäänkäytävä on mahdollisuuden mukaan jaettava sopivilla johteilla osiin liikenteen ohjaamiseksi väestönsuojan eri oville, jollei voida käyttää kahta tai useampaa sisäänkäytävää.

Väestönsuojaan johtavissa portaissa ei porrassyöksen ja katon kohtisuora vapaa väli saa olla alle 160 cm, eivätkä portaat yleensä saa olla jyrkempiä kuin 45°. Pitkissä suorissa portaissa on käytettävä lepotasoa siten, että porrassyökseä on enintään 320 cm korkea. Lepotason tulee kulkusuunnassa olla ainakin 100 cm. Porras on varustettava kaiteella.

23 §.

Väestönsuojasta tulee aina olla kaksi ulospääsytiätä, sisäänkäytävät ja varaueloskäytävät mukaanluettuina. Yli 150 henkilöä var-

ten tarkoitetuissa väestönsuojissa ulospääsytietoita on oltava kuitenkin yksi jokaista seuraavaa 75 henkilön ryhmää varten. Ulospääsytiet on suunniteltava siten, että niiden samanaikaisen tukkeutumisen ja tuhoutumisen vaara on mahdollisimman pieni.

Ulospääsytieistä on ainakin yksi suojattava rakennuksen sortumalta ulos saakka.

24 §.

Varauloskäytäviä ovat erityisesti sitä varten tehdyt seinä- tai kattoaukot. Varauloskäytävän pienimmän poikkileikkauksen tulee olla 60 × 60 cm. Pystysuoran kuilun vähimmäismitta saa kuitenkin olla 50 × 60 cm.

Varauloskäytävä johdetaan suoraan ulos. Poikkeustapauksessa se voi johtaa viereiseen kellari- tai huonetilaan. Se voidaan tehdä myös pystykuiluna, joka johdetaan ylös välittömästi rakennuksen ulkoseinän vierestä. Varauloskäytävän seinäaukon alareunan tulee olla ainakin 50 cm lattiapinnan yläpuolella.

25 §.

Väestönsuojan ulko-ovien tulee johtaa aina sulkuhuoneeseen. Oviaukon normaalileveys on 90 cm enintään 150 henkilöä ja 150 cm enintään 300 henkilöä varten tarkoitettussa väestönsuojassa. 150 cm leveä ovi voi olla joko yksi- tai kaksipuolinen.

Jos väestönsuoja on tarkoitettu enemmälle kuin 300 henkilölle, on silloin käytettävä kahta ulko-ovea, jotka on sijoitettava mieluiten väestönsuojan eri puolille. Enintään 75 henkilöä varten tarkoitettun väestönsuojan ulko-oviaukko saadaan tehdä 75 cm leveäksi.

Sisäovien aukkojen leveydet määräytyvät myös 1 ja 2 kohtien mukaan.

26 §.

Väestönsuojan ulko-ovien ja varauloskäytävälukkujen tulee olla erikseen annettujen ohjeiden mukaan tehtyjä ja virallisesti väestönsuojassa käytettäväksi hyväksytyjä, joko kevytrakenteisia tai sirpaleen kestäviä teräs-ovia tai -luukkuja.

Sirpaleilta suojattu kevytrakenteinen väestönsuojan ulko-ovi ja varauloskäytävälukku on yksilevyinen ja valmistettu 3 mm vahvuisesta St 37 teräslevystä taivutetuin reunoin. Sirpaleilta suojaamattomina tulee niiden paksuuden olla 20 mm samasta teräslaadusta valmistettuna. Tällainen ovi katsotaan sirpa-

leen kestäväksi. Jos ovien ja luukkujen valmistukseen käytetään muita teräslaatuja tai aineita, on ne tehtävä vähintään vastaavan lujuisiksi. Sirpaleilta suojatuksi katsotaan väestönsuojan ulko-ovi ja varauloskäytävälukku, jos se on suojattu sirpaleen kestäväällä esteellä kellaritilassa enintään 10 metrin etäisyydellä.

Ulko-ovien ja varauloskäytävälukkujen tulee olla kulmarautakehyksillä varustettuja ja siten valmistettuja, että ne suljettuinakin ollessaan jäävät kokonaan kehyksen ulkopuolelle. Niiden tulee olla tiivistettyjä ja on ne voitava salpojen avattuna ollessa kangella nostaa pois saranoiltaan sekä sisä- että ulkopuolelta.

Ulko-oven kynnyksen korkeuden tulee olla vähintään 5 cm ja oviaukon vähintään 175 cm.

Väestönsuojan ulko-ovien ja seinässä olevien varauloskäytävälukkujen tulee avautua ulospäin sekä pystykuiluun johtavan varauloskäytävälukun sisäänpäin.

Teräsovet ja -luukut saadaan rauhan aikana varastoida ja korvata muilla ovilla tai laitteilla.

27 §.

Väestönsuojan ympärysseinissä on vältettävä kaikkia muita kuin sen käytön kannalta välttämättömiä aukkoja. Jos väestönsuojan rauhanaikainen käyttö kuitenkin edellyttää sen ympärysseinissä muitakin aukkoja, on niitä varten oltava tiiviit sirpalesuojukset, jotka tarvittaessa voidaan asettaa paikoilleen. Sirpalesuojuksena voidaan käyttää 20 mm teräslevyä St 37 tai muuta vastaavaa suojusta.

28 §.

Väestönsuojan sisäovien tulee olla komeroitten ovia lukuun ottamatta lujarakenteisia ja tarpeen vaatiessa tiivistettäviä, jollei ilmanvaihdon järjestely toisin edellytä.

5 luku.

*Väestönsuojan valaistus ja saniteettitekni-
lliset laitteet.*

29 §.

Jokaisessa väestönsuojassa tulee olla ilmanvaihdon aikaansaamiseksi tarpeellinen määrä raitisilma- ja poistoilma-aukkoja. Ne on sijoitettava siten, että raitista ilmaa saadaan väestönsuojan jokaiseen huoneeseen.

Enintään 75 henkilöä varten tarkoitetussa väestönsuojassa saadaan ilmanvaihto järjestää luonnollisena, jos suojahuoneessa on ilmaa vähintään 3 m³ henkilöä kohti 12 §:n 4 momentin mukaan lasketulle henkilömäärälle. Luonnollisen ilmanvaihdon raitisilmaukon tulee olla vähintään 15 × 22.5 cm.

Jollei luonnollista ilmanvaihtoa voida järjestää niin kuin 2 momentissa on edellytetty tai jos väestönsuoja on tarkoitettu enempää kuin 75 henkilöä varten, on ilmanvaihto väestönsuojaa rakennettaessa suunniteltava siten, että se myöhemmin tarvittaessa voidaan järjestää myös koneelliseksi. Tätä varten tarvittavia ilmanvaihtokoneita ei kuitenkaan ole tarpeen hankkia väestönsuojan rakentamisen yhteydessä.

30 §.

Väestönsuojassa, johon on suunniteltava koneellinen ilmanvaihto, on kutakin ilman-

vaihtokonetta varten tehtävä rakennustyön yhteydessä helposti murtuvasta aineesta ainakin kaksi toisistaan mahdollisimman etäällä olevaa ilmanotto-kanavaa. Jos väestönsuoja on talon kellarissa, on toinen ilmanotto-kanavista johdettava vähintään 500 cm korkeuteen rakennusta ympäröivästä maanpinnasta, ei kuitenkaan räystään yläpuolelle ja toinen vähintään 50 cm korkeuteen maanpinnasta. Erillisen väestönsuojan ilmanotto-kanavia ei kuitenkaan tarvitse tehdä 300 cm korkeammiksi.

Koneellisen ilmanvaihdon ilmamääriä laskettaessa on otettava huomioon, että väestönsuojassa oleskeleva ihminen tarvitsee ilmaa vähintään 1.2 m³ tunnissa ja lievästi sairas henkilö noin 3.0 m³ tunnissa.

Koneellisen ilmanvaihdon ilmanotto-kanavien sisäläpimitat ovat ilmamäärästä ja kanavan pituudesta riippuen vähintään alla olevan taulukon mukaiset:

Kanavan pituus		Ilmamäärä m ³ /tunti					
		35	76	150	300	450	600
0—1 500	cm	7.5 cm	10.0 cm	12.5 cm	15.0 cm	17.5 cm	20.0 cm
1 500—3 000	„	7.5 „	10.0 „	12.5 „	15.0 „	17.5 „	20.0 „
3 000—5 000	„	7.5 „	12.5 „	15.0 „	17.5 „	20.0 „	22.5 „

Ilmanvaihtokoneista tulee, niitä hankittaessa, alle 450 m³/t antavien koneiden olla sekä sähkö- että käsi- tai jalkakäyttöisiä.

31 §.

Väestönsuojasta on käytetty ilma poistettava järjestämällä jokaiseen sulkuhuoneeseen ja käymälään ilmanpoisto. Ulkoilmaan johtava ilmanpoistokanavan suu on johdettava niin korkealle, että lumen aiheuttama tukkeutuminen välttyy.

Ilmanpoistoaukkoja suojahuoneissa ei yleensä ole sijoitettava korkeammalle kuin 180 cm permannosta lukien.

32 §.

Ilmanotto-kanavat on varustettava tiiviillä sulkulaitteilla ja poistoilma-aukot ilmanpoistoventtiileillä. Ilmanpoistoventtiilien tulee olla säädettäviä ja tiiviisti suljettavia. Jos väestönsuojassa on koneellinen ilmanvaihto, on väestönsuojan ympäryseinissä mahdollisuuden mukaan käytettävä itsesäätöisiä ilmanpoistoventtiilejä.

Kaikki ulkoilmaan johtavat kanavat ja putket on järjestettävä niin, että niihin ei pääse vettä ja roskaa.

Väestönsuojan ulkopuolella olevat vapaasti nousevat putkien ja kanavien osat voivat olla irroitettavia.

Väestönsuojan ovien ja varaueloskäytävöiden aukkojen sijoituksessa on mikäli mahdollista otettava huomioon luonnollisen tuuletuksen vaatimukset.

33 §.

Jos väestönsuoja varustetaan lämmityslaitteilla, on laitteiden oltava sellaisia, etteivät ne palamiseen käytä suojahuoneen ilmaa.

34 §.

Jos paikkakunnalla on yleinen sähkönjakeluverkko, on väestönsuoja sekä pääsytietyt valaistava sähkövalaistuksella. Väestönsuojan liittäminen yleiseen sähkönjakeluverkkoon on suoritettava siten, että virransaanti väestönsuojaan säilyy, vaikka muut saman liitäntä-johdon virrankuluttajat katkaisivat virtansa.

35 §.

Jos väestönsuoja varustetaan vesijohdolla ja viemärillä, on vesipiste ja lattiasiihi sijoitettava ensi sijassa huolto- tai sulkuhuoneeseen. Jos viemäriä ei voida tehdä, on sen asemasta tehtävä kokoojakaivo, josta vesi voidaan poistaa pumpulla tai ämpärillä.

Jos väestönsuojaan rakennetaan kiinteä varavesisäiliö, tulee sen suuruuden olla vähintään niin suuri, että siihen sopii 5 litraa vettä henkilöä kohti.

Viemäriin on asetettava takalaskuventtiili.

36 §.

Jollei väestönsuojaan kuulumattomia paineen alaisia johtoja, kuten kaasu-, vesi- ja höyryjohtoja, voida välttää johtamasta väestönsuojan läpi, on ne ainakin painepuolella varustettava välittömästi väestönsuojan ulkopuolella sijaitsevilla sulkuventtiileillä.

37 §.

Putkien ja johtojen läpimenokohdat, ovien ja luukkujen kehykset, kanavien suut ja muut paikat, joista savu tai kaasut voivat tunkeutua väestönsuojaan, on huolellisesti tiivistettävä.

Helsingissä 19 päivänä marraskuuta 1954.

Sisäasiainministeri Väinö Leskinen.

6 luku.

Erinäiset määräykset.

38 §.

Sen jälkeen kun väestönsuoja on virsesti tarkastettu, ei siihen ilman tarkasta viranomaisen lupaa saa tehdä mitään sen kennetta heikentäviä tai sen käyttöturv-suutta vähentäviä muutoksia.

Rauhan aikana saadaan väestönsuoc käyttää muuhunkin tarkoitukseen, kuitersiten, että se viipymättä voidaan kunnos väestönsuojana käytettäväksi. Väestönsuc älköön kuitenkaan käytettävä sellaisten troiden varastopaikkana, joista leviävä vasmielinen haju tekee jatkuvasti oleskelun s epämiellyttäväksi.

39 §.

Määräykset väestönsuojien tarkastuksannetaan erikseen.

40 §.

Tällä päätöksellä kumotaan sisäasiainnisteriön 9 päivänä toukokuuta 1951 antasuojarakennusten teknillisiä määräyksiä lkeva päätös niiltä osilta, missä tämä päätön sen kanssa ristiriitainen.

Ylimääräinen esittelijä Yrjö Arkiomas

